

Περιβάλλον χωρίς καπνό

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με το περιβάλλον χωρίς καπνό

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 152,
  - έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 30ής Ιουνίου 2009, σχετικά με σύσταση του Συμβουλίου για περιβάλλον χωρίς καπνό (COM(2009)0328),
  - έχοντας υπόψη την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής, της 30ής Ιανουαρίου 2007, με τίτλο «Για μια Ευρώπη απαλλαγμένη από το κάπνισμα: στρατηγικές επιλογές σε επίπεδο ΕΕ» (COM(2007)0027),
  - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την Πράσινη Βίβλο «Για μια Ευρώπη απαλλαγμένη από το κάπνισμα: στρατηγικές επιλογές σε επίπεδο ΕΕ»¹,
  - έχοντας υπόψη τα ψηφίσματά του της 23ης Φεβρουαρίου 2005 σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης 2004-2010 για το περιβάλλον και την υγεία² και της 4ης Σεπτεμβρίου 2008 σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για το περιβάλλον και την υγεία 2004-2010³,
  - έχοντας υπόψη τη Σύμβαση Πλαίσιο του 2003 του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) για τον Έλεγχο του Καπνού (FCTC), και ιδίως το άρθρο 8 (προστασία από την έκθεση στον καπνό τσιγάρων) και το άρθρο 14 (μέτρα μείωσης της ζήτησης σε ό,τι αφορά την εξάρτηση και την απεξάρτηση από τον καπνό),
  - έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή στρατηγική του ΠΟΥ του 2004 για την πολιτική παύσης του καπνίσματος,
  - έχοντας υπόψη τις συστάσεις πολιτικής του ΠΟΥ του 2007 για την προστασία των παθητικών καπνιστών,
  - έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού,
  - έχοντας υπόψη τη δήλωση του Συμβουλίου για το χωρίς καπνό περιβάλλον,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 115, παράγραφος 5, και το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο καπνός αποτελεί το μεγαλύτερο αίτιο αποφεύξιμου θανάτου,

---

¹ ΕΕ C 263 E, 16.10.2008, σ. 447.

² ΕΕ C 304, 1.12.2005, σ. 264.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2008)0410.

προκαλώντας πάνω από 500 000 θανάτους ετησίως στην ΕΕ¹,

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις το 25% όλων των θανάτων από καρκίνο και το 15% όλων των θανάτων στην ΕΕ μπορεί να αποδοθεί στο κάπνισμα². λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με συντηρητικές εκτιμήσεις, 7 300 ενήλικες, μεταξύ των οποίων 2 800 μη καπνιστές, πέθαναν στην ΕΕ το 2002 εξαιτίας της έκθεσης στον καπνό του περιβάλλοντος που οφείλεται στο κάπνισμα (ΚΠΚ) στον τόπο εργασίας τους, ενώ άλλοι 72 000 θάνατοι ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων 16 400 μη καπνιστών, συνδέονται με την έκθεση σε ΚΠΚ στο σπίτι³,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με έρευνα του Ευρωβαρομέτρου του Μαρτίου 2009, το 70% του πληθυσμού της ΕΕ είναι μη καπνιστές, ενώ μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών υποστηρίζει την απαγόρευση του καπνίσματος σε όλους τους δημόσιους χώρους (χώροι εργασίας, εστιατόρια, μπαρ και καφετέριες),
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά το γεγονός ότι είναι προφανής η ιδιαίτερη ευπάθεια των παιδιών στο ΚΠΚ, τα στοιχεία που αφορούν ειδικά τα αποτελέσματα της μακροπρόθεσμης και συστηματικής έκθεσης των παιδιών στο ΚΠΚ είναι είτε ανεπαρκή είτε ανύπαρκτα, και ότι μια μελέτη που θα προσφέρει τα σχετικά στοιχεία μπορεί να πραγματοποιηθεί αποτελεσματικότερα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και είναι προτιμότερη από 27 διαφορετικές μελέτες σε 27 διαφορετικά κράτη μέλη,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση στον ΚΠΚ - γνωστή επίσης ως «παθητικό κάπνισμα» - εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόσθετο αίτιο θνησιμότητας, νοσηρότητας και αναπηρίας στην ΕΕ,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο καπνός που οφείλεται στο κάπνισμα αποτελεί σύνθετο τοξικό μείγμα 4 000 και πλέον ενώσεων αερίων και σωματιδίων, συμπεριλαμβανομένων 69 γνωστών καρκινογόνων και πολλών τοξικών παραγόντων,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ΚΠΚ έχει ταξινομηθεί ως γνωστό ανθρώπινο καρκινογόνο από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας για τον Καρκίνο του ΠΟΥ,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχει ασφαλές επίπεδο έκθεσης στο παθητικό κάπνισμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι όλοι έχουν δικαίωμα σε υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και πρέπει να προστατεύονται από την έκθεση αυτή, καθώς και ότι τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευπαθή στη ρύπανση από τον καπνό,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καπνιστές απουσιάζουν από την εργασία τους εξαιτίας βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων ασθενειών για περισσότερες ημέρες σε σύγκριση με μη καπνιστές και πρώην καπνιστές, επιδεινώνοντας το τεράστιο κόστος που συνεπάγεται η κατανάλωση καπνού για ιδιώτες, εργοδότες, επιχειρήσεις και την οικονομία γενικά,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά δεν δύνανται να συναινέσουν τα ίδια στην έκθεσή τους στον ΚΠΚ σε κλειστούς χώρους και ότι έχουν το δικαίωμα να προστατεύονται και να μη βλάπτονται από πρακτικές επιζήμιες για την υγεία τους,

---

¹ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/tobacco_en.htm

² http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/tobacco_en.htm

³ Η άνευ καπνού εταιρική σχέση (2006). Άρση του πέπλου καπνού: 10 λόγοι για μια απαλλαγμένη από τον καπνό Ευρώπη. Βρυξέλλες, Βέλγιο, Ευρωπαϊκή Αναπνευστική Ένωση.

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση στη ρύπανση από τον καπνό κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης επιφέρει μεγαλύτερο κίνδυνο παραμορφώσεων, αποβολών, θνησιγένειας και πρόωρων τοκετών, καθυστερημένης ανάπτυξης του εμβρύου, μικρότερης περιμέτρου της κεφαλής και χαμηλότερου βάρους των νεογνών, και λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει σχέση μεταξύ του παθητικού καπνίσματος και των μολύνσεων του μέσου ωτός, της διαταραγμένης λειτουργίας των πνευμόνων, του άσθματος και του συνδρόμου του αιφνιδίου θανάτου βρεφών,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν αποδείξεις ότι η θέσπιση πολιτικών απαγόρευσης του καπνίσματος είχε ως αποτέλεσμα τη συνολική βελτίωση των συνθηκών εργασίας και τον περιορισμό της προκαλούμενης από το κάπνισμα θνησιμότητας (όπως οξέα εμφράγματα της στεφανιαίας, αναπνευστικές ασθένειες ή μολύνσεις του μυοκαρδίου),
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος που προκαλεί το κάπνισμα για τα συστήματα υγείας επιβαρύνει τον πληθυσμό γενικά και όχι τους υπεύθυνους για τη δημιουργία του,
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ και 26 από τα 27 κράτη μέλη έχουν ήδη υπογράψει και επικυρώσει τη Σύμβαση Πλαίσιο για τον FCTC· υπενθυμίζοντας επίσης το προοίμιο της ιδρυτικής πράξης του ΠΟΥ, που αναφέρει ότι ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα κάθε ανθρώπινου όντος είναι το να χαίρει του υψηλότερου δυνατού επιπέδου υγείας,
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 8 της FCTC θεσπίζει τη νομική υποχρέωση των συμβαλλομένων μερών να εγκρίνουν και εφαρμόζουν σε τομείς της ισχύουσας εθνικής δικαιοδοσίας όπως ορίζονται από το εθνικό δίκαιο, και να προωθούν ενεργώς σε άλλα επίπεδα δικαιοδοσίας, αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία των ανθρώπων από το παθητικό κάπνισμα σε όλους τους κλειστούς χώρους εργασίας, στις δημόσιες μεταφορές και στους κλειστούς δημόσιους χώρους, καθώς και, κατά περίπτωση, σε άλλους δημόσιους χώρους,
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να θεσπίσουν, μέχρι τον Οκτώβριο 2009, την απόλυτη απαγόρευση του καπνίσματος σε όλους τους κλειστούς χώρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των καταστημάτων μαζικής εστίασης (κάτερινγκ), και σε όλα τα κλειστά δημόσια κτήρια και τις μεταφορές στην ΕΕ,
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εθνικές νομοθεσίες παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών,
1. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Προεδρία αποφάσισε να εγκρίνει τη σύσταση του Συμβουλίου χωρίς γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου·
  2. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η έλλειψη συνεκτικών ρυθμίσεων για το απαλλαγμένο από καπνό περιβάλλον στην πλειοψηφία των κρατών μελών (ιδίως στους τομείς της φιλοξενίας και αναψυχής) έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχουν ανισότητες μεταξύ διαφόρων επαγγελματικών και κοινωνικοοικονομικών ομάδων, με τους εργαζόμενους στον τομέα της φιλοξενίας να έχουν τρεις φορές μεγαλύτερες πιθανότητες έκθεσης στον καπνό του τσιγάρου άνω των πέντε ωρών ημερησίως, απ' ό,τι οι εργαζόμενοι σε γραφεία·
  3. τονίζει ότι το Κοινοβούλιο έχει υποστηρίξει με συνέπεια τη λήψη αυστηρότερων μέτρων για την αντιμετώπιση της εξάρτησης από το κάπνισμα και τη μείωση της έκθεσης των νέων στο παθητικό κάπνισμα·

4. επισημαίνει τις σοβαρές βλαβερές επιπτώσεις του παθητικού καπνίσματος, τις ιδιαίτερες επιπτώσεις που έχει η έκθεση σε ζημιογόνες ουσίες κατά την ευάλωτη περίοδο της παιδικής ηλικίας και το γεγονός ότι τα παιδιά δεν έχουν τη νομική ικανότητα να συναινούν στη συστηματική και μακρόχρονη έκθεση σε γεμάτο καπνό περιβάλλον·
5. τονίζει ότι λόγω των διαφορών μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών υπάρχουν τεράστιες αποκλίσεις όσον αφορά στην προστασία από το παθητικό κάπνισμα μεταξύ των κρατών μελών·
6. κρίνει σημαντικό η υπάρχουσα νομοθεσία για την απαγόρευση του καπνίσματος στα κράτη μέλη, παράλληλα με τη νομική ασφάλεια που προσφέρει, να σέβεται την αρχή της ισότητας μεταξύ διαφορετικών ειδών καταστημάτων στον τομέα της φιλοξενίας·
7. χαιρετίζει το γεγονός ότι η ΕΕ αναπτύσσει ενεργώς μια συνεκτική πολιτική για τον έλεγχο του καπνού που χαρακτηρίζεται από νομοθετικά μέτρα, την υποστήριξη τής σε ευρωπαϊκή κλίμακα πρόληψης του καπνίσματος και των δραστηριοτήτων απεξάρτησης, την ενσωμάτωση του ελέγχου του καπνού σε σειρά άλλων κοινοτικών πολιτικών και την καθιέρωση της ΕΕ ως σημαντικού παράγοντα για τον έλεγχο του καπνού σε παγκόσμιο επίπεδο·
8. χαιρετίζει την προθυμία της ΕΕ να καταπολεμήσει την κατανάλωση καπνού, καθώς και την πρόσφατα επιδεικνυόμενη συνοχή των πολιτικών της·
9. τονίζει ότι η έγκριση, βάσει των άρθρων 137 και 152 της Συνθήκης, δεσμευτικής νομοθεσίας θα μπορούσε να επιφέρει μειώσεις της έκθεσης στον ΚΠΚ και της σχετικής επιβάρυνσης της υγείας και της οικονομίας· αναγνωρίζει πάντως το γεγονός ότι τα άρθρα αυτά, και ιδίως το άρθρο 137, δεν αφορούν άμεσα τα ειδικά προβλήματα των παιδιών·
10. τονίζει ότι μόνο η πλήρης απαγόρευση του καπνίσματος σε όλους τους κλειστούς χώρους, συμπεριλαμβανομένων των καταστημάτων μαζικής εστίασης, και σε όλα τη δημόσια κτήρια και στις μεταφορές μπορεί να προστατεύσει την υγεία των εργαζομένων και των μη καπνιστών και να διευκολύνει σημαντικά το κόστος του καπνίσματος·
11. χαιρετίζει τη δράση των κρατών μελών που έχουν ήδη εγκρίνει αποτελεσματικά μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας από την έκθεση στο παθητικό κάπνισμα· καλεί τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τη θέσπιση κανόνων για την προστασία των μη καπνιστών στον τομέα της προστασίας της υγείας των εργαζομένων και να εντείνουν τις σημερινές προσπάθειες για την προστασία των μη καπνιστών·
12. καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει έκθεση για το κόστος που συνεπάγεται για τα εθνικά συστήματα υγείας και την οικονομία της ΕΕ το κάπνισμα και για τις συνέπειες της ρύπανσης με καπνό από το κάπνισμα·
13. προτείνει να συστήσει το Συμβούλιο στα κράτη μέλη την έναρξη συνεχούς διαλόγου και διαβουλεύσεων με όλους τους σχετικούς ενδιαφερομένους σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής του άρθρου 5.3 της FCTC, που ενέκρινε η διάσκεψη των μερών της FCTC το 2009, προκειμένου να διασφαλίσουν την υποστήριξη όλων των παραγόντων για την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων και στρατηγικών για τον έλεγχο του καπνίσματος·
14. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση τροποποίησης

της οδηγίας 2001/37/EK¹ για τα προϊόντα καπνού, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον των τροποποιήσεων που περιέχει το προαναφερθέν ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2007·

15. καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει συνεκτική μελέτη των επιπτώσεων της μακρόχρονης και συστηματικής έκθεσης των παιδιών στο παθητικό κάπνισμα σε όλους τους χώρους δραστηριοτήτων τους·
16. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τόσο την προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου όσο και τις βέλτιστες πρακτικές των κρατών μελών ως βάση για τη διαμόρφωση κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή του άρθρου 14 της FCTC (μέτρα μείωσης της ζήτησης σε ό,τι αφορά την εξάρτηση και την απεξάρτηση από τον καπνό), που θα εγκριθούν κατά την επόμενη διάσκεψη των συμβαλλομένων μερών της FCTC·
17. παροτρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει να εφαρμόζει μέτρα υποστήριξης σε επίπεδο ΕΕ, λόγω χάρη μέτρα ευαισθητοποίησης που συμπεριλαμβάνουν την αναγραφή πληροφοριών επί των πακέτων προϊόντων καπνού, τα οποία συνδυάζονται με τις εθνικές εκστρατείες επικοινωνίας με στόχο την αποθάρρυνση του καπνίσματος·
18. κρίνει ότι έχει ζωτική σημασία να εξοπλιστεί η Επιτροπή, όπως στην περίπτωση των μέτρων υπέρ της «Ευρώπης χωρίς καπνό», και σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, με νέα μέσα που θα της επιτρέπουν να καταπολεμεί τα διάφορα είδη λαθρεμπορίας και παραποίησης προϊόντων καπνού, ιδίως στο Διαδίκτυο, λόγω των άμεσων και αυξημένων κινδύνων που εκπροσωπούν για την υγεία των καταναλωτών·
19. υπενθυμίζοντας την ανάγκη αυστηρών μέτρων προς διασφάλιση της πλήρους και επακριβούς παρακολούθησης και εφαρμογής, καλεί τα κράτη μέλη που έχουν ήδη επικυρώσει την FCTC, να εφαρμόσουν τις συστάσεις της, στα πλαίσια των υποχρεώσεών τους εκ του άρθρου 8 της FCTC, καθώς και να υποβάλλουν στην Επιτροπή ανά εξάμηνο έκθεση σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής τους·
20. καλεί, και πάλι, τον Πρόεδρο και το Προεδρείο, ενόψει του καθήκοντός τους να δίνουν το παράδειγμα στα κράτη μέλη, να εγκρίνουν την άνευ εξαιρέσεων απαγόρευση του καπνίσματος σε όλα τους χώρους του Κοινοβουλίου και με άμεση ισχύ· ζητεί την αυστηρή επιβολή της απαγόρευσης αυτής·
21. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στον ΠΟΥ.

---

¹ Οδηγία 2001/37/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2001, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παραγωγή, την παρουσίαση και την πώληση των προϊόντων καπνού (ΕΕ L 194, 18.7.2001, σ. 26.).